

Örményország

Utolsó frissítés dátuma: 2020.11.15.

Fertőzöttség állapota

Fertőzöttek száma: 121 979, gyógyultak: 88 388, elhunyt: 1 870 fő.

Járványhelyzet állapota (stádium: tömeges megbetegedés, 100 ezer lakosra jutó új megbetegedések száma az elmúlt 14 napban: 756)

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Örményország március 16-án általános vészhelyzetet jelentett be, amelyet több alkalommal meghosszabbítottak, legutóbb szeptember 11-ig. A veszélyhelyzet megszűnésével együtt számos korlátozás hatályban maradt (tömegrendezvények tilalma, maszkviselés). A személyforgalom elől a szárazföldi határok továbbra is zárva vannak, csak a hazatérő örmény állampolgárok léphetnek be. Légi úton augusztus 12-től lehetőség van külföldi állampolgárok beutazására, orvosi ellenőrzés és karanténkötelezettség mellett (a karantén negatív COVID-19 teszt eredménnyel felfüggeszthető). Az oktatási intézmények szeptember 15-én nyithattak újra.

Május 4-én számos gazdasági korlátozást oldottak fel, egyes termelő üzemek újra működhetnek (pl. építőipar, textilipar), és az állampolgárok országon belüli mozgásának korlátozásán is enyhítettek. Május 18-tól újra működhet a tömegközlekedés (maszk és kesztyű viselése kötelező), megnyitottak az óvodák, a bevásárlóközpontok és a fitnesztermek. Az éttermek a vendégek megfelelő ültetése mellett üzemelhetnek. Május 25-től közterületen tartózkodni csak maszkban lehet, pénzbüntetés terhe mellett. A korlátozások feloldásával párhuzamosan májustól megugrott az új megbetegedések száma (napi több száz új beteget regisztrálnak az óta is). Szeptembertől a járvány második hulláma újabb nagy számú, tömeges megbetegedést hozott.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Gyógyszer és más egészségügyi termékek kivételének tilalma.

Örmény-iráni határ lezárva az áruforgalom elől (kivéve nyersanyagok szállítása valamint egészségügyi felszerelések és gyógyszerek behozatala; az Iránból behozható áruk körét több lépésben tovább bővítették).

Logisztika és szállítványozás állapota

A nyitva tartó közúti határátkelőhelyeken megnövekedett várakozási idővel kell számolni.

Gazdasági kilátások

Az örmény gazdaság január-február hónapokban még kb. 9 százalékkal tudott növekedni, márciusban azonban már csaknem 5 százalékos csökkenés jellemezte az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A legnagyobb visszaesés áprilisban (-16%) és májusban (-13%) történt, június hónapban újra „csupán” 5 százalékkal maradt el a gazdaság teljesítménye az előző év azonos időszakától.

Az ipari termelés volumene februárig szintén nőtt, márciusban azonban már 2%-kal csökkent, a mélypontot április jelentette 8%-os visszaeséssel. Május hónapban már csak 4, júniusban 2 százalékkal maradt el az ipari termelés adatai az előző év azonos hónapjaitól.

Az építőipar teljesítménye februárig nőtt, március hónapban azonban 26, áprilisban 51 százalékos visszaesés jellemezte. Az ágazat volumene május és június hónapokban is legalább 20 százalékkal maradt el 2019. azonos hónapjaitól. Különösen szembetűnő az állami költségvetésből finanszírozott építkezések volumenének csökkenése (-40%).

A külkereskedelmi forgalom januárban még nőtt, februárban stagnált, március hónapban azonban már 10%-kal csökkent (2019 azonos időszakához képest). A mélypont április hónap volt 33%-os visszaeséssel, de a volumen még májusban is 18, júniusban 12%-kal maradt el az előző év azonos hónapjainak eredményétől.

A szolgáltatások volumene az év első két hónapjában még nőtt, márciusban azonban már 3 százalékkal csökkent. Áprilist 15, májust 19, júniust 16 százalékos visszaesés jellemezte 2019. azonos hónapjaihoz mérve.

A válság miatt eddig mintegy 40 ezer ember veszíthette el munkáját az országban. Ezzel az egyébként is magas munkanélküliség (2019: 17,7%) tovább nőtt, a 20%-ot közelítve. A legtöbben a szolgáltatások, a vendéglátás és az építőipar területén veszítették el munkájukat.

Januárban még 9 százalékkal nőtt, februárban már csak stagnált az Örményországba látogató külföldiek száma, márciusban pedig már 16 százalékkal esett vissza a nemzetközi turistaforgalom. Áprilistól gyakorlatilag nem lépnek turisták az országba. A rossz járványügyi adatok miatt (május óta napi több száz új megbetegedést regisztrálnak) nem valószínű, hogy Örményország rövid távon újra a külföldi látogatók célpontjává válhat.

A nemzeti valuta 2020. első negyedévében jelentős mértékben (-30%) gyengült az USA dollárhoz képest (AMD/USD dec.31.: 479,7, márc. 31.: 500,8). A változást elsősorban a nemzetközi olajárak csökkenésével és az orosz rubel árfolyamváltozásával magyarázzák. A dram árfolyama májusra stabilizálódott.

A Világbank becslése szerint Örményország GDP-je a koronavírus-járvány miatt 2020-ban 4 százalékkal csökkenhet, szemben az elmúlt évre jellemző kiugróan magas, 7,6 százalékos növekedéssel. Az EBRD ehhez képest 3,5 százalékos GDP-csökkenéssel számol, amit 2021-ben 5,5 százalékos növekedés követhet.

A COVID-19 következményeként elmaradt bevételek miatt legalább 260 milliárd AMD (542 millió USD) összegű államháztartási hiányt kell pótolni az idei évben. A Nemzetközi Valutaalappal történt megállapodás szerint az IMF 300 millió USD összegű támogatást nyújt, a további pénzügyi támogatásokról (=hitelfelvétel) a kormány tárgyalásokat folytat a nemzetközi donorokkal.

A gazdaság problémáit tetézi a szeptember végétől elkezdődött háború Hegyi-Karabahban, ami miatt az állami költségvetés hadi jellegű kiadásai jelentősen nőttek.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

- Az örmény kormány április-június hónapokban az alábbi intézkedéseket hozta a COVID-19 gazdasági hatásainak ellensúlyozására:
- állami hozzájárulás gazdasági szervezetek kölcsönfizetéséhez (az állami hozzájárulás mértéke 30-50% mértékű attól függően, hogy a kölcsönfelvétel munkabér, adók, nyersanyagok, berendezések vagy élelmiszer beszerzésének fedezésére történik; max. 250 millió AMD kölcsönönként)
- állami támogatás mezőgazdasági vállalkozások hiteleihez (kamattámogatás, közös finanszírozás, pénzügyi lízing)
- kedvezményes kölcsön kis- és középvállalkozásoknak (50 millió AMD összegig, a cég forgalmától függően)
- pénzügyi támogatás 2-50 főt foglalkoztató cégeknek (minden 5. alkalmazott egy havi fizetésének kifizetése)
- kisvállalkozások részére egyszeri pénzbeli támogatás (2020. I. negyedéves forgalom 10%-ának mértékéig, a minimálbér kétszerese összegig)
- informatikai (high-tech) cégek részére egyszeri állami támogatás
- munkabér támogatás a vállalatok számára, foglalkoztatottak számának függvényében.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

- Textilipari alapanyagok szállítása (krízis alatt és után is importra szorulnak)
- Kieső orosz beszállítók helyére léphetnek magyar cégek (pl. élelmiszeripar)
- Réz- és ötvözetek exportja Örményországból
- Irodai gépek; háztartási gépek és berendezések; szórakoztató elektronika, mobiltelefonok exportja Magyarországról
- Elérhető nemzetközi tenderek: <https://www.tender.am/en/>